

Handling 2023 nr 41

Yttrande över motion av Bosse Parbring (MP) och Karin Pleijel (MP) om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker yrkande från MP, S och V den 17 februari 2023 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Den av Bosse Parbring och Karin Pleijel väckta motionen anses besvarad i och med pågående arbete.

Vid behandling av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Karin Pleijel (MP) yrkade bifall till yrkande från MP, S och V den 17 februari 2023.

Axel Josefson (M) yrkade avslag på yrkande från MP, S och V den 17 februari 2023.

Vid omröstning röstade Daniel Bernmar (V), Viktoria Tryggvadottir Rolka (S), Blerta Hoti (S), Jenny Broman (V), Marina Johansson (S), Karin Pleijel (MP) och ordföranden Jonas Attenius (S) för bifall till Karin Pleijels yrkande.

Axel Josefson (M), Hampus Magnusson (M), Martin Wannholt (D), Jörgen Fogelklou (SD), Axel Darvik (L) och Elisabet Lann (KD) röstade för bifall till Axel Josefsons yrkande.

Kommunstyrelsen beslutade med sju röster mot sex att bifalla Karin Pleijels yrkande.

Emmyly Bönfors (C) antecknade följande till protokollet: I kommunfullmäktige kommer jag yrka avslag på motionen.

Göteborg den 22 februari 2023
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Mathias Sköld

Yrkande
2023-02-17

Miljöpartiet, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet

Yrkande angående motion av Bosse Parbring (MP) och Karin Pleijel (MP) om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Motionen anses besvarad i och med pågående arbete.

Yrkandet

Vid remittering av motionen framgår att flera förvaltningar är positiva till intentionerna i motionen. I svaren bekräftas att om vi lyckas nå fler målgrupper för friluftsliv så är det positivt både för den enskilda individen, ökad jämlikhet och för folkhälsan. Det framgår också att det pågår en del arbete i linje med vad motionärerna föreslår. För att skala upp och utveckla arbetet med bättre tillgänglighet, information mm krävs mer resurser avsatta i budget. Vi rödgröna anser därmed att motionen kan anses besvarad och tar med oss frågan om ytterligare medel i det kommande budgetarbetet.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-12-14

Diarienummer 0675/22

Handläggare

Hedwig Andrén

Telefon: 031-368 02 33

E-post: hedwig.andren@stadshuset.goteborg.se

Motion av Bosse Parbring (MP) och Karin Pleijel (MP) om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv

Motionen

Bosse Parbring (MP) och Karin Pleijel (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att park- och naturnämnden och trafiknämnden får i uppdrag att i samverkan med berörda förvaltningar, Västtrafik, bostadsbolag och civilsamhället genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv. Aktiviteterna ska inriktas på att öka jämlikheten i tillgången på friluftslivet genom kunskapshöjning, förbättrad kollektivtrafik till naturområden och möjligheter att låna utrustning.

Motionärerna pekar på att uteaktiviteter och närhet till naturen kan bidra till en bättre hälsa bland annat genom minskad stress, bättre koncentrations- och inlärningsförmåga. Friluftsliv och uteaktiviteter bidrar också till fler positiva möten och kan skapa gemenskap mellan människor och grupper som annars inte möts i stadsrummet. Motionärerna menar vidare för att våga och vilja ge sig ut i naturen behövs praktiska förutsättningar, inspiration och kunskap om vilka naturområden som finns och hur man tar sig dit, kunskaper om allemansrätten och kanske tillgång till friluftsutrustning. Det behöver också vara lätt att ta sig till naturen, utan att äga bil samt att information bör finnas tillgänglig på flera språk.

En av strategierna i Göteborg stads friluftsprogram är att *“Prioritera aktiviteter som många enkelt kan ta del av, tillsammans med aktiviteter med riktat jämlikhetsfokus, för att nå så många som möjligt. Prioritera aktiviteter som sker på naturens villkor och som är lätta att samordna”*. Motionärerna vill se ett grönt och rättvist Göteborg där staden fokuserar extra på att genomföra denna strategi. Genom att inkludera fler människor i friluftslivsaktiviteter ökar vi inte bara välmåendet hos de enskilda individerna utan bidrar även till att vårt samhälle blir mer rättvist och jämlikt.

Remissinstanser

Motionen har remitterats för yttrande till park- och naturnämnden, trafiknämnden och nämnden för funktionsstöd. Remissinstansernas svar är sammanställda i nedanstående tabell.

Remissinstans	Beslut	Kommentar
Park- och naturnämnden	Avstyrker	De aktiviteter som motionärerna föreslår finns till stora delar redan eller

	Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande.	är pågående hos park- och naturnämnden, berörda nämnder och hos andra aktörer. Det finns bland annat i de uppdrag som finns i kommunfullmäktiges budget till park- och naturnämnden för 2022 samt kan tas med som förbättringsområden i uppföljningen av friluftsprogrammet som pågår med förslag till fortsatt arbete.
Trafiknämnden	Avstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande. Yrkande V och MP Omröstning	Genom det löpande arbetet med inspel till Västtrafiks trafikplan och Flexlinjen bedömer trafiknämnden att det ingår i ordinarie uppdrag att verka för en förbättrad kollektivtrafik till naturområden där detta är lämpligt.
Nämnden för funktionsstöd	Tillstyrker Översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande. Yrkande M	Nämnden ser positivt på att staden bedriver ett aktivt arbete i syfte att öka jämlikheten i tillgången på friluftslivet i Göteborg och anser att motionens förslag ligger i linje med Göteborgs Stads Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättningar.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Att det blir allt fler besökare till stadens naturområden innebär ett ökat behov av information samt andra praktiska förutsättningar för att säkerställa tillgängligheten. Behovet av skötsel av områdena och dess anläggningar ökar. Det kommer att krävas ytterligare resurser utöver budgetram för att kunna genomföra de uppdrag som föreslås. Eventuella etableringar av nya mötesplatser för Flexlinjen medför kostnader, men dessa ryms inom den nuvarande driftbudget, enligt trafiknämnden.

Bedömning ur ekologisk dimension

Allt fler besökare som utövar olika aktiviteter använder stadens naturområden, och besökarna ökade ytterligare under pandemin. Det innebär i flera områden ökad nedskräpning, ökat slitage samt andra störningar på växt- och djurliv. En ytterligare ökning av besökare innebär ökad påverkan på naturområden, vilket kräver tillkommande resurser för underhåll och skötsel. Det är angeläget, som det föreslås i motionen, att förstärka kunskap om till exempel allemansrätten och hur man beter sig i naturen hos nya besökare som inte har vistats så mycket ute i natur för att minska risken för ökad påfrestning på ekosystemen.

Bedömning ur social dimension

Göteborgs naturreservat och övriga naturområden ger många möjligheter till ett rikt friluftsliv för alla göteborgare och andra besökare. Det är betydelsefullt ur hälso-, jämställdhets- och jämlikhetssynpunkt. Områdena erbjuder goda lek- och aktivitetsmöjligheter för barn. Genom att synliggöra och sprida kunskap om friluftsliv till underrepresenterade grupper får fler människor i samhället möjlighet till personliga upplevelser, erfarenheter och insikter om naturens värden och möjlighet att ta del av dess hälsoeffekter. På så sätt blir samhället mer inkluderande, jämlikt och hållbart.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilagor:

1. Motionen
2. Park- och naturnämndens handlingar 2022-10-17 §172
3. Trafiknämndens handlingar 2022-11-25 § 372
4. Nämnden för funktionsstöds handlingar 2022-10-19 § 215

Handling 2022 nr 121

Motion av Bosse Parbring (MP) och Karin Pleijel (MP) om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv

Att vara ute har blivit det nya inne. Många av göteborgarna har under pandemin flyttat ut sitt vardagsrum. I Göteborgsområdet finns mycket goda möjligheter för friluftsliv. Trollska skogar och pampiga berg där du kan vandra, cykla eller rida. Närheten till hav, sjöar och vattendrag med möjlighet till fiske, bad och båtliv. Under de kalla vinterveckorna 2021 fick skridskoåkning ett uppsving på sjöar och till och med i de gamla varvsdockorna utefter Älvstranden.

Samtidigt som fler blivit intresserade av olika aktiviteter utomhus, ser vi att det skiljer sig mycket mellan olika grupper i samhället. Vi i Miljöpartiet vill att staden arbetar aktivt för att sprida kunskap och därmed öka intresset för friluftsliv till underrepresenterade grupper. Vi behöver också verka för att intresset i alla grupper håller i sig, även efter pandemin. Alla som vill ska kunna ta del av våra naturområden. Det är en viktig jämlikhets- och rättvisefråga. Vi vet att uteaktiviteter och närhet till naturen bidrar till en bättre hälsa bland annat genom minskad stress, bättre koncentrations- och inlärningsförmåga. Friluftsliv och uteaktiviteter bidrar också till fler positiva möten och kan skapa gemenskap mellan människor och grupper som annars inte möts.

För att våga och vilja ge sig ut i naturen behövs praktiska förutsättningar, inspiration och kunskap om vilka naturområden som finns och hur man tar sig dit, kunskaper om allemansrätten och kanske tillgång till friluftsutrustning. Det behöver också vara lätt att ta sig till naturen, utan att äga bil och information bör finnas tillgänglig på flera språk.

En av strategierna i Göteborg stads friluftsprogram är att *“Prioritera aktiviteter som många enkelt kan ta del av, tillsammans med aktiviteter med riktat jämlikhetsfokus, för att nå så många som möjligt. Prioritera aktiviteter som sker på naturens villkor och som är lätta att samordna”*

Miljöpartiet vill se ett grönt och rättvist Göteborg där staden fokuserar extra på att genomföra denna strategi. Genom att inkludera fler människor i friluftslivsaktiviteter ökar vi inte bara välmåendet hos de enskilda individerna utan bidrar även till att vårt samhälle blir mer rättvist och jämlikt.

Kommunfullmäktige föreslås att besluta:

Park- och naturnämnden och trafiknämnden får i uppdrag att i samverkan med berörda förvaltningar, Västtrafik, bostadsbolag och civilsamhället genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv. Aktiviteterna ska inriktas på att öka jämlikheten i tillgången på friluftslivet genom kunskapshöjning, förbättrad kollektivtrafik till naturområden och möjligheter att låna utrustning.

Bosse Parbring (MP)

Karin Pleijel (MP)

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Bosse Parbring (MP) och Karin Pleijel (MP) om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv

§ 172, 0470/22

Beslut

Park- och naturnämnden avstyrker motionen av Bosse Parbring (MP) och Karin Pleijel (MP) om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Park- och naturnämnden beslutar justera paragrafen omedelbart.

Handling

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2022-08-19

Yrkanden

Diana Ghinea (MP) yrkar på att ärendet bordläggs

Propositionsordning

Ordföranden ställer Dianas yrkande mot ärendets avgörande idag och finner bifall till förvaltningens tjänsteutlåtande.

Justering

Omedelbar justering

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2022-10-17

Utdrag ur protokoll
Sammanträdesdatum: 2022-10-17

Vid protokollet

Sekreterare

Daniel Sandberg

Ordförande

AnnaSara Perslow (C)

Justerande

Diana Ghinea (MP)

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-08-19

Diarienummer 0470/22

Handläggare: Ingela Gustafsson

Telefon: 031-365 58 02

E-post: ingela.gustafsson@ponf.goteborg.se

Yttrande till kommunstyrelsen över motion av Bosse Parbring (MP) och Karin Pleijel (MP) om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv

Förslag till beslut

Park- och naturnämnden avstyrker motionen av Bosse Parbring (MP) och Karin Pleijel (MP) om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Park- och naturnämnden beslutar justera paragrafen omedelbart.

Sammanfattning

Bosse Parbring (MP) och Karin Pleijel (MP) har till kommunfullmäktige lämnat in en motion om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv. Många av göteborgarna har under pandemin flyttat ut sitt vardagsrum. I Göteborgsområdet finns mycket goda möjligheter för friluftsliv. Samtidigt som fler blivit intresserade av olika aktiviteter utomhus, skiljer det sig mycket mellan olika grupper i samhället. Motionären föreslår att park- och naturnämnden och trafiknämnden får i uppdrag att i samverkan med berörda förvaltningar, Västtrafik, bostadsbolag och civilsamhället genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv. Aktiviteterna ska inriktas på att öka jämlikheten i tillgången på friluftslivet genom kunskapshöjning, förbättrad kollektivtrafik till naturområden och möjligheter att låna utrustning. Förvaltningen anser att de aktiviteter som motionären föreslår till stora delar redan finns eller är pågående på park- och naturförvaltningen, berörda förvaltningar och hos andra aktörer. Det finns bland annat i de uppdrag som finns i kommunfullmäktiges budget till park- och naturnämnden för 2022 samt kan tas med som förbättringsområden i uppföljningen av friluftsprogrammet som pågår med förslag till fortsatt arbete. Det kommer att krävas ytterligare resurser utöver budgetram för att kunna genomföra de uppdrag som föreslås som inte redan är genomförda eller planerade och budgeterade. Förvaltningen avstyrker därför motionen

Bedömning ur ekonomisk dimension

Allt fler besökare använder naturområdena och motionens syftar till att skapa förutsättningar för fler målgrupper att vara ute i naturen. Det innebär ökade behov av information, tillgänglighet andra praktiska förutsättningar vilket föreslås i motionen. Även behovet av skötsel av områdena och dess anläggningar ökar. Det finns redan idag ett stort behov av underhåll och ökad basskötsel i alla naturområden. Planering för ökad

tillgänglighet och information pågår också. Det kommer att krävas ytterligare resurser utöver budgetram för att kunna genomföra de uppdrag som föreslås som inte redan är genomförda eller planerade och budgeterade, både för planering och utförande. Det är svårt att nu exakt bedöma omfattning av behovet.

Bedömning ur ekologisk dimension

Allt fler besökare som utövar olika aktiviteter använder naturområdena, vilket ökade under pandemin. Det innebär i flera områden ökad nedskräpning, ökat slitage, och även andra störningar på växt- och djurliv. En ytterligare ökning av besökare innebär ökad påverkan på naturområden, vilket kräver tillkommande resurser för underhåll och skötsel. Det är angeläget som föreslås i motionen att förstärka kunskap om till exempel allemansrätten och hur man beter sig i naturen hos nya besökare som inte har vistats så mycket ute i natur för att minska risken för ökad påfrestning på ekosystemen. Både praktiska åtgärder och information är angelägna. Det bedrivs redan i förvaltningens ordinarie arbete men är i behov av förstärkning.

Bedömning ur social dimension

Göteborgs stads naturreservat och övriga naturområden ger många möjligheter till ett rikt friluftsliv för alla göteborgare och andra besökare. Det är betydelsefullt ur hälso-, jämställdhets- och jämlikhetssynpunkt. Områdena erbjuder goda lek- och aktivitetsmöjligheter för barn. Åtgärder som föreslås i motionen för att nå och inspirera och underlätta för grupper som idag i lägre grad nyttjar naturområden för friluftsliv är positivt. Flera av de föreslagna aktiviteterna görs redan i dag eller planeras.

Samverkan

Ej aktuellt.

Bilagor

1. Motion av Bosse Parbring (MP) och Karin Pleijel (MP) om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv.

Ärendet

Kommunstyrelsen har ombett park- och naturnämnden att lämna synpunkter på motionen av Bosse Parbring (MP) och Karin Pleijel (MP) om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv. Yttrandet ska lämnas senast 2022-10-28.

Beskrivning av ärendet

Bosse Parbring (MP) och Karin Pleijel (MP) har till kommunfullmäktige lämnat in en motion om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv.

Många av göteborgarna har under pandemin flyttat ut sitt vardagsrum. I Göteborgsområdet finns mycket goda möjligheter för friluftsliv. Samtidigt som fler blivit intresserade av olika aktiviteter utomhus, skiljer det sig mycket mellan olika grupper i samhället. Motionärerna vill att staden arbetar aktivt för att sprida kunskap och därmed öka intresset för friluftsliv till underrepresenterade grupper. Det är en viktig jämlikhets- och rättvisefråga. Uteaktiviteter och närhet till naturen bidrar till en bättre hälsa och bidra till fler positiva möten.

Motionären föreslår att park- och naturnämnden och trafiknämnden får i uppdrag att i samverkan med berörda förvaltningar, Västtrafik, bostadsbolag och civilsamhället genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv. Aktiviteterna ska inriktas på att öka jämlikheten i tillgången på friluftslivet genom kunskapshöjning, förbättrad kollektivtrafik till naturområden och möjligheter att låna utrustning.

Praktiska förutsättningar behövs liksom inspiration och kunskap om vilka naturområden som finns och hur man tar sig dit, kunskaper om allemansrätten och kanske tillgång till friluftsutrustning. Det behöver också vara lätt att ta sig till naturen, utan att äga bil och information bör finnas tillgänglig på flera språk.

Förvaltningens bedömning

Den ökning av besökare i naturområden som skett i Sverige och här i Göteborg är positiv ur många aspekter inte minst folkhälsa. Det är också fler ovana besökare och fler typer av aktiviteter som utövas. Alla grupper i samhället tar dock inte del av detta i lika hög utsträckning. Socioekonomiskt svaga grupper, nyanlända och människor med invandrarbakgrund utan tradition av friluftsliv samt personer med olika funktionsvarianter är exempel på underrepresenterade grupper.

Motionens syfte att underlätta för alla i staden att utöva friluftsliv i parker- och naturområden är angelägna och i linje med det arbete som förvaltningen och andra aktörer driver. Det är som motionärerna också skriver en av strategierna i stadens friluftsprogram som togs fram 2018 som park- och naturförvaltningen arbetar utefter.

“Prioritera aktiviteter som många enkelt kan ta del av, tillsammans med aktiviteter med riktat jämlikhetsfokus, för att nå så många som möjligt. Prioritera aktiviteter som sker på naturens villkor och som är lätta att samordna”.

Förvaltningen anser att de aktiviteter som motionären föreslår är mycket bra och till stora delar redan finns eller är pågående på park- och naturförvaltningen, berörda förvaltningar och hos andra aktörer. Det finns bland annat i de uppdrag som finns i kommunfullmäktiges budget till park- och naturnämnden för 2022 samt kan tas med som förbättringsområden i uppföljningen av friluftsprogrammet som pågår med förslag till

fortsatt arbete. Inriktningen tar stöd i flera av den nya grönplanens strategier. Förstärkning av pågående arbete kräver ytterligare ekonomiska resurser. Förvaltningen avstyrker därför motionen.

Förvaltningen bedömer att det kommer att krävas ytterligare resurser utöver budgetram för att kunna genomföra de uppdrag som föreslås som inte redan är genomförda eller planerade och budgeterade. Det finns generellt ett behov av ökade resurser för att kunna tillhandahålla en bra basskötselnivå liksom att utveckla tillgänglighet och kommunikation i de naturområden förvaltningen ansvarar för.

Det finns många naturområden för friluftsliv som ligger nära stora bostadsområden, där många bor som kanske inte besöker dessa så ofta, som kan nås lätt utan bil. De kan nås på gångavstånd eller cykel, till exempel västra delarna av Vättlefjäll, Lärjeåns dalgång, Svartemosse, Hisingsparken, Sisjön och Bergsjön med flera. Styr och ställparkeringar för ”hyrcyklar” finns nu på flera badplatser (som ofta ligger inom ett friluftsområde) under sommarsäsongen vilket ökar möjligheten att ta sig med cykel om man inte äger någon.

Många områden kan nås med kollektivtrafik: till exempel Svartemosse, Vättlefjäll (Kryddnejlikegatan, Persiljegatan), Stora Amundön, Delsjöområdet (entré Härlanda tjärn, Delsjömotet), Lilleby- Sillvik, Ruddalen med flera. Det är ibland långt från hållplats till entréer/besöksmål i en del områden – till exempel till Delsjöbadet. Det finns dock möjlighet att beställa Flexlinjebuss till Skatås i Delsjön som exempel.

Det går att söka information på Västtrafiks app To Go och hitta resväg till naturreservat och andra naturområden ex Sandsjöbacka- Sisjön, Vättlefjäll, Delsjöområdet – Skatås, Stora Amundön med flera. Förbättringar med fler destinationer i reseplaneraren kan göras.

Tydliga entreér är viktiga. Utifrån uppdrag i kommunfullmäktiges budget för 2022 planeras ny entre till Vättlefjäll vid Kanotpoolen/ny motionscentral samt förbättrad entre till Hjällboskogen. Ny badplan som pågår innehåller förslag på förbättrade entreér till friluftsbaden – som ofta ligger i friluftsområden. Förvaltningens nya riktlinje för tillgänglighet i parker – och naturområden innehåller kriterier för tillgänglighet vid utvalda lämpliga entreområden.

För den aktivitet som flest utför i natur- och friluftsområden – promenad, krävs ingen särskild utrustning förutom vardagskläder som ytterplagg och bekväma skor, vid regnigt Göteborgsväder är stövlar och regnkläder bra att ha. Det är inga dyra inköp som krävs. Det finns en fungerande Fritidsbank i Frölunda som drivs i föreningsform (finns flera i landet under samma paraply) där man kan låna utrustning för sport och friluftsliv – allt från kläder, skor, flytvästar, skidor, ryggsäckar till all möjlig sportutrustning. Det finns även i Fritidsbank i Mölndal. Även på Plikta i Slottskogen går det att låna leksaker mm. Fritidsbanken i Angered fungerar inte i dagsläget. Det vore givetvis önskvärt att ha en sådan i Angered.

Det finns mycket information på stadens hemsida för den som aktivt söker den. Här finns information om olika parker och naturområden med kartor, friluftskartan där man kan söka var det finns motionsspår mm, information om fiske, grillplatser, naturspots, vandringsleder, badplatser mm. Det finns också information om allemansrätt, regler för hundägare, tips och råd när du ger dig ut i naturen. Den särskilda sidan Ut och njut finns mer information och inspiration som t ex guidande filmer, digitala tipsrundor mm.

Stadens sociala medier används också för att sprida information om naturområden och om hur man skall bete sig när man är ute i naturen, vad olika vägmärken på gång, cykel och ridvägar i naturen betyder.

Enligt stadens kommunikationspolicy används endast svenska och engelska när det gäller allmän information som till exempel om naturområden på skyltar, hemsida med flera platser. Information på andra språk kan fås på informationskontoret. ”Du som är ny i Sverige kan få hjälp med information och rådgivning på arabiska, dari, engelska, persiska, somaliska, svenska och tigrinja på informationskontoret.”

Förvaltningen har ett uppdrag av kommunfullmäktige att undersöka möjligheten att anlägga ett Naturum i staden. Ett sådant skulle kunna bli ett självklart nav för att sprida information och öka medborgare och besökares kunskap om natur och hur vi skall nyttja den på ett hållbart sätt som främjar biologisk mångfald och olika ekosystemtjänster. Kunskap om allemansrätten och dess skyldigheter är en väsentlig del i det när det gäller friluftsliv.

Park- och naturförvaltningen genomför sedan några år aktiviteten Barnens Växthus med bas i Trädgårdsföreningen med syfte att öka kunskap och intresse hos barn för natur och miljö.

Förvaltningen har också aktivt utomhuspedagogiskt arbete sedan många år. Uteklassrum och skolskogar är en del av detta liksom att tillhandahålla och utveckla utomhuspedagogiska center som det befintliga marinpedagogiska centret Blåmusslan. Fler kan bli aktuella med andra teman. Naturspots, snorklingsled, digitala tipsrundor liksom guidande filmer som finns på ut och njuthemsidan är andra delar av verksamheten i syfte att locka ut fler i parker och naturområden och öka kunskap och natur och hur man beter som besökare.

Den största utmaningen för att fler som idag inte använder natur- och parker för friluftsliv i någon större grad är att inspirera och intressera dessa grupper till att ta steget ut i naturen eller parken. Friluftsliv bedrivs idag i hög grad även i parker t ex Slottsskogen. Att pröva på tillsammans med andra är en viktig del i detta, det har inte minst alla aktiviteter som bedrivs i landet under Friluftslivets år 2021 visat. Barn och ungdomar är särskilt viktiga att nå. Då kan man också indirekt nå deras föräldrar och andra släktingar. Förskolor och skolor har en viktig roll i det sammanhanget.

Föreningslivet är viktiga aktörer när det gäller att få människor att pröva på friluftslivsverksamheter. Många föreningar med flera erbjuder olika aktiviteter, inte minst under skolloven. Sommarlovsaktiviteter inom friluftsliv kan handla till exempel om utflykter, sportfiske, ridning, paddling, badresor, windsurfing med mera.

Tikitut – community based tourism som verkar för ett inkluderande samhälle med mångfald är en verksamhet i nordöstra göteborg som bland annat erbjuder vandringar, paddling mm i Vättlefjäll, Lärjeåns dalgång. Lokala gruppvärdar som bor i närområdet leder aktiviteter där man kan gå tryggt i en grupp i Vättlefjäll under temat Jämlikt Vättlefjäll. Västkuststiftelsen som förvaltar en stor del av naturreservaten i länet erbjuder också vandringar i olika naturreservat. Till exempel i Vättlefjäll i samarbete med Tikitut.

Även Göteborgs stad erbjuder olika aktiviteter och möjlighet att pröva på. Sommarlovsaktiviteter för skolbarn ofta i olika föreningars regi är ett exempel.

Bemannade platser som finns på flera ställen t ex i Biskopsgården, Hjällbo och i Positivparken, Plikta har också betydelse för att aktivera och inspirera till utevistelse. Hälsotek och Hälsolots finns i flera delar av staden. Det övergripande målet är att minska skillnader i hälsa. Flera erbjuder promenad i parker eller natur. Även utflykter av olika slag kan erbjudas av vissa. Idrotts- och föreningens nya motionscenter vid en av entréerna till Vättlefjäll har också som mål att förbättra människors hälsa och fysik i områden med stora socioekonomiska utmaningar, en låg tröskel för den som funderar på att börja träna. Syftet att bidra till en förbättrad folkhälsa genom till exempel ökad fysisk aktivitet är mycket positivt.

Ingela Gustafsson
Utvecklingsledare

Linda Nygren
direktör

Svar på remiss - Motion av Bosse Parbring (MP) och Karin Pleijel (MP) om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv

§ 372, 03124/22

Beslut

1. Trafiknämnden avstyrker förslaget utifrån trafikkontorets tjänsteutlåtande.
2. Trafiknämnden översänder trafikkontorets tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som trafiknämndens eget yttrande.

Tidigare behandling

Bordlagt TN 2022-10-20 § 341

Handlingar

Trafikkontorets tjänsteutlåtande från 2022-09-07

Yrkande från (MP) och (V) från 2022-10-20 (protokollsbilaga 1, § 372)

Yrkanden

Karin Pleijel (MP) och Gertrud Ingelman (V) yrkar bifall på yrkandet från (MP) och (V).

Ordförande Toni Orsulic (M) och Blerta Hoti (S) yrkar bifall på trafikkontorets förslag.

Propositionsordning

Ordförande Toni Orsulic (M) ställer proposition på bifall från (MP) och (V) mot trafikkontorets förslag. Han finner att trafiknämnden bifaller trafikkontorets förslag.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2022-12-07

Utdrag ur protokoll

Sammanträdesdatum: 2022-11-25

Vid protokollet

Sekreterare

Sara Olsson

Ordförande

Toni Orsulic (M)

Justerande

Karin Pleijel (MP)

Yrkande
2022-10-20

(Miljöpartiet, Vänsterpartiet)

Ärende nr 18

Yrkande angående yttrande över motion om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv

Förslag till beslut

I trafiknämnden:

1. Trafiknämnden tillstyrker motionen.

Yrkandet

Trafikkontoret lyfter att det är positivt med en mer jämlik tillgång till naturområden, både för individen och folkhälsan samt att det minskar behovet av den privata bilen. Staden har också i synpunkter till Västtrafik på kommande års trafikplan lyft att det behövs förbättrade möjligheter att resa med kollektivtrafik till badplatser och andra platser för friluftsliv.

Förvaltningen för funktionsstöd skriver i sitt tjänsteutlåtande att personer med funktionsnedsättningar upplever svårigheter och utmaningar kopplade till utflykter och aktiviteter i natur- och friluftsområden. Förvaltningen anser att det är positivt att staden aktivt arbetar för att öka jämlikheten i tillgången på friluftslivet i Göteborg. Förvaltningen för funktionsstöd anser att motionens förslag ligger i linje med Göteborgs Stads Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättningar.

Även om visst arbete i motionens riktning redan pågår så ser vi att trafikkontorets arbete med Flexlinjen kan vara avgörande för att ta sig till naturområden utan att åka bil. Flexlinjen är öppen för alla och kör på beställning vilket skulle kunna fungera bra för att nå fler naturområden. Flexlinjen kan komma närmare än annan kollektivtrafik. Dessutom tvingas inte den övriga kollektivtrafiken göra svåra prioriteringar var trafiken bäst behövs. Trafikkontoret pekar på fem olika naturområden där Flexlinjen skulle kunna erbjuda trafik som idag saknas. Kostnader för nya mötesplatser för Flexlinjen ryms dessutom inom den befintlig driftbudgeten

Vi ser därför att det är viktigt att trafikkontoret får i uppdrag att arbeta med att utveckla kollektiva resmöjligheter inom sitt ansvarsområde för att nya målgrupper ska kunna komma ut i naturen. Därmed bör också motionen bifallas.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-09-07

Diarienummer 03124/22

Handläggare

Kajsa Högenå/Trafikkontoret/GBGStad

Telefon: 031-368 26 88

E-post: kajsa.hogena@trafikkontoret.goteborg.se

Yttrande över motion om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv

Förslag till beslut

I trafiknämnden

1. Trafiknämnden avstyrker förslaget utifrån trafikkontorets tjänsteutlåtande.
2. Trafiknämnden översänder trafikkontorets tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som trafiknämndens eget yttrande.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har ombett trafiknämnden, park- och naturnämnden och nämnden för funktionsstöd att lämna synpunkter på motion av Bosse Parbring (MP) och Karin Pleijel (MP) om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper. Motionärerna menar att genom att inkludera fler människor i friluftslivsaktiviteter ökar inte bara välmåendet hos de enskilda individerna utan det bidrar även till att samhället blir mer rättvist och jämlikt. Motionärerna föreslår att Park- och naturnämnden och trafiknämnden får i uppdrag att i samverkan med berörda förvaltningar, Västtrafik, bostadsbolag och civilsamhället genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv. Aktiviteterna ska inriktas på att öka jämlikheten i tillgången på friluftslivet genom kunskapshöjning, förbättrad kollektivtrafik till naturområden och möjligheter att låna utrustning för friluftsliv.

En mer jämlik tillgång till naturområden ser trafikkontoret skulle vara positivt. De positiva effekterna skulle inte bara vara för individen och folkhälsan utan även kunna bidra till att minska behovet av den privata bilen. Genom det löpande arbetet med trafikplan och Flexlinjen bedömer trafikkontoret att det ingår i ordinarie uppdrag att verka för en förbättrad kollektivtrafik till naturområden där detta är lämpligt. Trafikkontoret förordar därför att motionen avslås.

Bedömning ur ekonomisk dimension

De ekonomiska konsekvenserna av beslutet bedöms som ringa. Eventuella etableringar av nya mötesplatser för Flexlinjen medför kostnader, men dessa ryms inom den befintlig driftbudget.

Bedömning ur ekologisk dimension

En förbättrad kollektivtrafik till naturområden skulle bidra till en ökad tillgänglighet och skulle kunna även bidra till att minska behovet av den privata bilen. Detta förutsätter dock att kollektivtrafiken utvecklas på ett sådant sätt att det finns ett

resandeunderlag. Risken är att resurser för kollektivtrafiken flyttas från områden och att det skapar större negativa konsekvenser där än de vinster som uppstår vid de tilltänkta naturområdena.

Bedömning ur social dimension

En mer jämlik tillgång till naturområden ser trafikkontoret skulle vara positivt. De positiva effekterna skulle inte bara vara för individens välbefinnande och folkhälsan. Även att tillgängligheten upplevs mer jämlik och rättvis kan ha effekt, både för individen och samhället i övrigt.

Förhållande till styrande dokument

En av trafikstrategin grunder är en utvecklad kollektivtrafik för att möta olika typer av resandebehov. I trafikstrategin lyfts även att ökad tillgång till exempelvis natur i närmiljön minskar behovet av att resa långt. Här är gång och cykel basen, men även Flexlinjen fyller en viktig funktion.

Bilagor

1. Motion av Bosse Parbring (MP) och Karin Pleijel (MP) om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv

Ärendet

Kommunstyrelsen har ombett trafiknämnden, park- och naturnämnden och nämnden för funktionsstöd att lämna synpunkter på motion av Bosse Parbring (MP) och Karin Pleijel (MP) om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv. Yttrandet ska lämnas senast 2022-10-28.

Beskrivning av ärendet

Bosse Parbring (MP) och Karin Pleijel (MP) har till kommunfullmäktige lämnat en motion om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv.

Under pandemin ökade intresset för friluftsliv, men kunskapen och nyttjandet om naturområdena i Göteborg skiljer sig mycket mellan olika grupper i samhället. Motionärerna menar att genom att inkludera fler människor i friluftslivsaktiviteter ökar inte bara välmåendet hos de enskilda individerna utan det bidrar även till att samhället blir mer rättvist och jämlikt. Motionärerna föreslår att Park- och naturnämnden och trafiknämnden får i uppdrag att i samverkan med berörda förvaltningar, Västtrafik, bostadsbolag och civilsamhället genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv. Aktiviteterna ska inriktas på att öka jämlikheten i tillgången på friluftslivet genom kunskaphöjning, förbättrad kollektivtrafik till naturområden och möjligheter att låna utrustning.

Förvaltningens bedömning

En mer jämlik tillgång till naturområden ser trafikkontoret skulle vara positivt. De positiva effekterna skulle inte bara vara för individen och folkhälsan utan skulle även kunna bidra till att minska behovet av den privata bilen.

Utvecklingen av den allmänna kollektivtrafiken i Västra Götaland ansvarar Västtrafik för. I utvecklingen av trafiken bjuder Västtrafik årligen in staden till en dialog i arbetet med trafikplan. Nedan redovisas för stadens inspel och arbetet med trafikplan avseende naturområden och Västtrafiks uppdrag och arbete kring fritidsresor. Nedan redogörs även för Flexlinjens tillgänglighet till naturområden.

Arbetet med Västtrafiks trafikplan

I det årliga arbetet med Västtrafiks trafikplan har staden möjlighet att lämna inspel kring vilka behov som finns gällande kollektivtrafikens utveckling. I stadens inspel till trafikplan 2024, det vill säga de förändringar av kollektivtrafiken som sker i december 2023, spelade staden in ett antal punkter avseende fritidsresor och tillgänglighet till naturområden. Staden förordade att förbättra möjligheterna att resa med kollektivtrafik till badplatser och andra platser för friluftsliv och önskade en dialog kring hur detta skulle kunna ske. Det poängterades att en utvecklad kollektivtrafik till naturområden skulle kunna innebära att tillgången till rekreationen i mindre utsträckning skulle vara en fråga om ekonomiska förutsättningar eller tillgången till bil. Även folkhälsoperspektivet lyftes. Staden påpekade att resandet till naturområden och fritidsaktiviteter är störst på eftermiddagar, kvällar, helger och lov och att planeringen behöver ta hänsyn till detta. Då resandet ofta är spridd över tid och infrastrukturen på många platser är en begränsning föreslås att mindre fordon kan vara lämpligt.

I inspelet lyftes även att fler av stadens anläggningar och områden bör inkluderas som platser i sökfunktionen i Västtrafiks mobilapplikation ToGo för att underlätta resandet med kollektivtrafik.

Trafikkontoret arbetar löpande med att utveckla stadens inspel till Västtrafiks arbete med trafikplan. Ett område som har identifierats i dialogen med Västtrafik är behovet av att konkretisera och prioritera vilka platser och naturområden som avses. En dialog är inledd med park- och naturförvaltningen för att få stöd i detta arbete. Planen är att fortsätta dialogen under våren i arbetet med framtagandet av stadens inspel till trafikplan 2025.

Västtrafiks uppdrag och arbete med friluftsesande

Trafikförsörjningsprogrammet är Västra Götalandsregionens övergripande styrdokument för kollektivtrafikens utveckling och beskriver mål och inriktning för kollektivtrafiken under den kommande femårsperioden. I trafikförsörjningsprogrammet som antogs 2020 är ”arbets – och studiependling” fortfarande prioriterat, om än något nedtonat. Västtrafik ser en större möjlighet nu att arbeta med denna typ av trafik och det finns en vilja på strategisk nivå. Det har dock visat sig svårt i praktiken då det fortfarande är väldigt prioriterat att ha en ekonomisk hållbar kollektivtrafik. Resandet till naturområden är ofta spritt över tid och platserna ofta avlägsna från andra målpunkter, vilket medför att ett naturområde själv sällan genererar ett resande som kan motivera kollektivtrafik. Som exempel kan nämnas att sedan december 2021 gör Skövde kommun ett test med ett tillköp av busstrafik till natur- och aktivitetsområdet Billingen. Resan tar 13 minuter, linjen går i 30-minuterstrafik alla dagar i veckan kl.9-21. Hittills har resandet varit lågt enligt Västtrafiks bedömning, färre än 8 resande per tur.

Som en del i sitt arbete har Västtrafik deltagit en förstudie ” Hållbara transporter till naturen” tillsammans med Länsstyrelsen, Västra Götaland och Väst kuststiftelsen. Studiens syfte var att identifiera potential för ett ökat hållbart resande till naturområden i regionen. I studien var urvalskriterier för att ett naturområde skulle bedömas ha bra kollektivtrafik bland annat att entrén skulle ligga mindre än två kilometer från hållplats och att det på helger skulle finnas minst en tur på förmiddag och en tur på eftermiddag. Studien landade i att störst potential låg i att marknadsföra redan befintlig kollektivtrafik, både linjelagd och närtrafik.

Flexlinjen

Flexlinjen är en del av den allmänna kollektivtrafiken. Alla är välkomna att åka med, men resan behöver förbokas. Flexlinjens bussar kör inom ett bestämt område och för att komma nära har den många mötesplatser. Bussen stannar bara där någon bokat på- eller avstigning, det gör att både sträckan och restiden kan variera från gång till gång, men en resa tar aldrig mer än en timme.

Trafikkontoret har rådighet över Flexlinjen och arbetar löpande med att utveckla verksamheten. Det ingår bland annat att utvärdera befintliga mötesplatser och att testa nya. I dagsläget finns det mötesplatser i anslutning till 18 av de 27 naturområden som finns listade på stadens hemsida. Fyra av de listade naturområdena ligger utanför Flexlinjens områden, men övriga är möjliga att utreda för komplettering av mötesplatser.

Trafikkontorets rekommendation

En mer jämlik tillgång till naturområden, där förbättrad kollektivtrafik är en del, ser trafikkontoret som positivt. Genom det löpande arbetet med trafikplan och Flexlinjen bedömer trafikkontoret att det ingår i ordinarie uppdrag att verka för en förbättrad kollektivtrafik till naturområden där detta är lämpligt. Trafikkontoret förordar därför att motionen avslås.

Kerstin Elias

Kristina Lindfors

Avdelningschef

Trafikdirektör

Motion av Bosse Parbring (MP) och Karin Pleijel (MP) om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv

§ 215, Dnr N161-0829/22

Nämnden har fått en motion om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv på remiss från kommunstyrelsen. Motionen har även sänts på remiss till park- och naturnämnden och trafiknämnden.

Nämndens svar ska vara kommunstyrelsen till handa senast den 28 oktober 2022.

Beslut

1. Nämnden för funktionsstöd tillstyrker motionen om att ge park- och naturnämnden och trafiknämnden i uppdrag att i samverkan med berörda förvaltningar, Västrafik, bostadsbolag och civilsamhället genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv, med de synpunkter som framkommer i tjänsteutlåtandet.
2. Nämnden för funktionsstöd översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.
3. Nämnden för funktionsstöd förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Handlingar

Förvaltningen har den 26 augusti 2022 upprättat ett tjänsteutlåtande med en tillhörande bilaga. Förvaltningen föreslår att nämnden tillstyrker motionen om att ge park- och naturnämnden och trafiknämnden i uppdrag att i samverkan med berörda förvaltningar, Västrafik, bostadsbolag och civilsamhället genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv, med de synpunkter som framkommer i tjänsteutlåtandet, översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen och förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Yrkande

Ordförande Åsa Hartzell (M) yrkar bifall till förvaltningens förslag att tillstyrka motionen om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv.

Justering

Den 19 oktober 2022.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Utdrag ur protokoll (nr 10)
Sammanträdesdatum: 2022-10-19

Vid protokollet

Sekreterare

Viktor Jakobsson Rikenberg

Ordförande

Åsa Hartzell (M)

Justerande

Alice Vernersson (V)

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-08-26

Diarienummer N161-0829/22

Handläggare

Lovisa Wennerström

Telefon: 031-365 00 00 (växel)

E-post: fornamn.efternamn@funktionsstod.goteborg.se

Svar på remiss om motion av Bosse Parbring (MP) och Karin Pleijel (MP) om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv

Förslag till beslut

1. Nämnden för funktionsstöd tillstyrker motionen om att ge park- och naturnämnden och trafiknämnden i uppdrag att i samverkan med berörda förvaltningar, Västtrafik, bostadsbolag och civilsamhället genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv, med de synpunkter som framkommer i tjänsteutlåtandet.
2. Nämnden för funktionsstöd översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.
3. Nämnden för funktionsstöd förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Nämnden för funktionsstöd har fått en Motion av Bosse Parbring (MP) och Karin Pleijel (MP) om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv, på remiss från kommunstyrelsen.

Människor mår bra av friluftsliv, naturkontakten främjar både den fysiska och psykiska hälsan. Det finns ett intresse för att utveckla arbetet med natur och friluftsliv inom både förvaltningen för funktionsstöd och hos föreningar inom funktionshinderområdet. Personer med funktionsnedsättningar är en grupp som kan gynnas av särskilda riktade satsningar och aktiviteter.

Det framkommer samtidigt upplevelser av svårigheter och utmaningar kopplade till utflykter och aktiviteter i natur- och friluftsområden. Samlad information om friluftsliv i Göteborg för personer med funktionsnedsättning är ett utvecklings- och förbättringsområde. Förvaltningen ser positivt på att staden bedriver ett aktivt arbete i syfte att öka jämlikheten i tillgången på friluftslivet i Göteborg och anser att motionens förslag ligger i linje med Göteborgs Stads Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättningar. Förvaltningen föreslår därför att tillstyrka motionens förslag.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på ärendet utifrån den ekonomiska dimensionen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Detta ärende förväntas inverka positivt på invånarnas relation till naturen och den ekologiska dimensionen av hållbar utveckling. Kunskap och förståelse för naturen, biologisk mångfald och ekosystemtjänster kan bidra till att inspirera människor till hållbara livsstilar. Frågan knyter på så sätt an till Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030. Genom att synliggöra och sprida kunskap om friluftsliv till underrepresenterade grupper får fler människor i samhället möjlighet till personliga upplevelser, erfarenheter och insikter om naturens värden och möjlighet att ta del av dess hälsoeffekter. På så sätt blir samhället mer inkluderande, jämlikt och hållbart.

Bedömning ur social dimension

Enlig lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade skall jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet främjas. Målet skall vara att den enskilde får möjlighet att leva som andra.¹ Göteborgs Stads Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2021-2026 slår fast att personer med funktionsnedsättning har rätt att på lika villkor som andra kunna välja innehållet i och utforma sin fritid. Det kan till exempel vara att ta del av och utöva friluftsliv.

Göteborgs Stads Program för en jämlik stad 2018-2026 anger under målområdet Skapa god start i livet och goda uppväxtvillkor, att staden ska på ett inkluderande och icke-diskriminerande sätt värna allas rätt till en meningsfull fritid. De aktiviteter som erbjuds ska vara möjliga att delta i, även för människor som har begränsade ekonomiska resurser och funktionsnedsättning.

Människor mår bra av friluftsliv, naturkontakten främjar både den fysiska och psykiska hälsan. Att vara ute i naturen kan till exempel medföra minskad stress, stärkt kognitiv förmåga och förbättrad psykisk hälsa. Friluftsliv främjar också fysisk aktivitet och kan underlätta för sociala kontakter.²

Hälsa är en resurs för självständighet och delaktighet. Personer med funktionsnedsättning har ett betydligt sämre allmänt hälsotillstånd än personer utan funktionsnedsättning. Det gäller även psykisk och fysisk ohälsa som inte är relaterad till funktionsnedsättningen i sig. Kvinnornas hälsa är ofta sämre än männens. Sveriges kommuner och regioner (SKR) beskriver i sitt positionspapper för Funktionshinder och delaktighet vad kommuner bör tänka på när det gäller hälsa:

- Hälsoklyftor mellan personer med funktionsnedsättning och övriga befolkningen ska minska.
- Åtgärder för att främja jämlik hälsa bör vara utformade och anpassade utifrån olika gruppers behov och förutsättningar, exempelvis utifrån olika funktionsnedsättningar.³

Som en del av arbetet för en jämlik hälsa hos befolkningen är möjligheter och tillgång till fritidsaktiviteter, idrott, kultur, friluftsliv och andra hälsofrämjande insatser grundläggande. För personer med funktionsnedsättningar kan behövas särskilda riktade

¹ SFS 1993:387 § 5

² [Friluftsliv — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se)

³ [Funktionshinder och delaktighet \(skr.se\)](https://www.skr.se) sida 18

insatser eller satsningar för att främja hälsan. Exempelvis anpassade fritidsaktiviteter och förebyggande insatser mot psykisk ohälsa.⁴

Samverkan

Information lämnas i förvaltningsövergripande samverkansgrupp (FSG) den 12 oktober 2022.

Bilaga

1. Motion om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv

⁴ Se [Hälsa - MFD](#)

Ärendet

Nämnden för funktionsstöd har fått en Motion av Bosse Parbring (MP) och Karin Pleijel (MP) om att genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv på remiss från kommunstyrelsen. Motionen har sänts för yttrande till park- och naturnämnden, trafiknämnden och nämnden för funktionsstöd. Remisstiden pågår till och med den 28 oktober 2022.

Beskrivning av ärendet

Förvaltningen yttrar sig över remissförslaget utifrån nämndens verksamhetsområden och perspektiv.

I motionen skriver Bosse Parbring (MP) och Karin Pleijel (MP) att "Vi i Miljöpartiet vill att staden arbetar aktivt för att sprida kunskap och därmed öka intresset för friluftsliv till underrepresenterade grupper. Vi behöver också verka för att intresset i alla grupper håller i sig, även efter pandemin. Alla som vill ska kunna ta del av våra naturområden. Det är en viktig jämlikhets- och rättvisefråga."

I motionen lyfts en av strategierna i Göteborg Stads friluftsprogram 2018-2025; "Prioritera aktiviteter som många enkelt kan ta del av, tillsammans med aktiviteter med riktat jämlikhetsfokus, för att nå så många som möjligt. Prioritera aktiviteter som sker på naturens villkor och som är lätta att samordna".

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige ska besluta att Park- och naturnämnden och trafiknämnden får i uppdrag att i samverkan med berörda förvaltningar, Västrafik, bostadsbolag och civilsamhället genomföra aktiviteter för att nå nya målgrupper för friluftsliv. Aktiviteterna ska inriktas på att öka jämlikheten i tillgången på friluftslivet genom kunskapshöjning, förbättrad kollektivtrafik till naturområden och möjligheter att låna utrustning.

Bakgrund

Information

Via webbplatsen goteborg.se finns mycket information att hitta på temat Fritid och natur. Här finns bland annat information om badplatser och utomhusbad, vandringsleder, grillplatser och naturområden. Härifrån hittar man också sajten *Ut och njut* med tips på platser att besöka utifrån olika teman.⁵ Det finns dock ingen särskild information på temat tillgänglighet eller tillgänglighetsanpassning vad gäller friluftsliv och naturområden i staden. På sidan Hitta badplats finns alla badplatser listade och här finns kopplingar till Tillgänglighetsdatabasen. På motsvarande sätt är stadens naturområden listade på sidan Hitta naturområden. Här saknas i de flesta fall kopplingar till tillgänglighetsdatabasen och övrig information om parkernas tillgänglighetsanpassning.

Göteborgs Stads Friluftsprogram 2018-2025

I Göteborgs Stads Friluftsprogram är en av sex strategier "att utveckla" och en delstrategi "att utveckla tillgänglighet". Här anges bland annat att tillgänglighet innebär fysiska förutsättningar som gångvägar, men även tillgången till information före och efter besöket. Här anges också att "att utveckla tillgänglighet" innebär att göra friluftslivet

⁵ Se [Ut och njut i Göteborg - Göteborgs Stad \(goteborg.se\)](http://Ut%20och%20njut%20i%20G%C3%B6teborg%20-%20G%C3%B6teborgs%20Stad%20(goteborg.se))

tillgängligt och användbart för människor med olika funktionsnedsättningar och att olika funktionsnedsättningar ger behov av varierade lösningar.⁶

Tillgänglighet för alla i parker och naturområden

Göteborgs Stads Park- och naturförvaltning beslutade i maj 2022 om en ny riktlinje för tillgänglighet för alla i parker och naturområden. Riktlinjen belyser vikten av att arbeta in ett tankesätt kring tillgänglighet för alla genom universell utformning redan på strategisk nivå, vidare i planering, anläggning, förvaltning och vid aktiviteter i parker och naturområden.

Behov av utökad tillgänglighet för att inkludera personer med funktionsnedsättning

I samband med detta remissvar har ett antal frågor ställts till förvaltningens avdelningar som underlag för att besvara remissen. En bild framträder som visar på en mängd av friluftaktiviteter som regelbundet genomförs individuellt eller i grupp. Förvaltningens verksamheter har ett intresse och en vilja att utveckla arbetet med natur och utomhusaktiviteter. Ett exempel på en aktivitet är *Kom med ut*. Eldorado Resurs började under pandemin arrangera en återkommande aktivitet kallad Kom med ut. Målgruppen för aktiviteten är förvaltningens egna verksamheter och även grundsärskolor. Kom med ut har arrangerats i Azaleadalen i Slottsskogen med ett upplägg med fem olika stationer för att uppleva lukt, ljud, känsel, balans, syn och smak i naturen. Syftet är att inspirera till att fortsätta upptäcka och uppleva naturen.⁷

Sammanställningen visar även på utmaningar utifrån erfarenheter av besök i naturområden med förvaltningens olika målgrupper. Park och naturförvaltningen får gärna del av förvaltningens sammanställning som kunskapsunderlag i det fortsatta arbetet med att utveckla tillgängligheten. Sammanfattningsvis framkommer följande:

För personer som är rullstolsburna finns utmaningar med att ta sig fram i naturområden. Det finns ett behov av anpassade platser vid vatten och i olika naturområden i Göteborg. För att möjliggöra besök i naturområden finns behov av handikappanpassade toaletter vilket ofta saknas. För planering av besök i naturområde efterfrågas samlad information om tillgänglighet med mera för att kunna göra rätt bedömning av en plats. Vissa av förvaltningens målgrupper upplever det som svårt och tröttsamt att använda kollektivtrafik.

Civilsamhället

I Göteborg finns många aktiva föreningar inom funktionshinderområdet vars verksamhet ger stöd åt människor med funktionsnedsättningar och deras anhöriga och närstående. En mindre frågerunda angående aktiviteter med inriktning på friluftsliv visar på att detta inte är huvudfokus för föreningarnas verksamhet, men många önskar kunna erbjuda mer utomhusaktiviteter. Även från föreningarna påtalas att det behöver finnas handikappanpassad toalett.

⁶ Göteborgs Stads Friluftsprogram 2018–2025 ([goteborg.se](https://www.goteborg.se)), sida 23

⁷ Se [Kom med ut - Eldorado Resurscenter - Göteborgs Stad \(goteborg.se\)](https://www.goteborg.se)

Förvaltningens bedömning

Göteborgs Stads Friluftsprogram 2018-2025 innefattar strategier som berör friluftsliv, tillgänglighet och personer med funktionsnedsättning. Förvaltningens bedömning är att det finns ett behov av fortsatt arbete för att ta ytterligare steg framåt på området.

Samlad information och kunskapsspridning om tillgänglighet och tillgänglighetsanpassning i parker och naturområden är något som efterfrågas av förvaltningens verksamheter. Detta underlättar för att kunna undersöka olika utflyktsmål i förväg och förbereda sig inför ett eventuellt besök. Förvaltningen anser att samlad information om friluftsliv i Göteborg för personer med funktionsnedsättning är ett utvecklings- och förbättringsområde.

Park- och naturförvaltningens nya riktlinje om tillgänglighet för alla i parker och naturområden kommer troligtvis leda till en positiv utveckling med bättre tillgänglighet och tillämpning av universell utformning i stadens grönområden på sikt. Förvaltningen anser att detta arbete behöver kompletteras med och följas av ett arbete med information och kommunikation, så att personer med funktionsnedsättning känner sig välkomna och förväntade som deltagare i friluftsliv och som besökare i naturområden och parker.

Vissa av förvaltningens målgrupper upplever det som svårt och tröttsamt att använda kollektivtrafik. För andra målgrupper är kollektivtrafiken i sig inte något hinder utan det är biljettkostnaden som blir ett hinder på grund av ansträngd ekonomi. Utifrån ett jämlikhetsperspektiv bör detta uppmärksammas då det drabbar en redan utsatt grupp som är i särskilt stort behov av naturens hälsoeffekter.

Genom detta remissvar framkommer att det finns ett intresse för att utveckla arbetet med natur och friluftsliv inom både förvaltningen för funktionsstöd och hos föreningar inom funktionshinderområdet. Det framkommer samtidigt upplevelser av svårigheter och utmaningar kopplade till utflykter och aktiviteter i natur- och friluftsområden. Detta är något som behöver fortsatt fokus för att kunna överbryggas. Förvaltningen ser därför positivt på att ett aktivt arbete bedrivs av staden i syfte att öka jämlikheten i tillgången på friluftslivet i Göteborg.

Personer med funktionsnedsättningar är en grupp som kan gynnas av särskilda riktade satsningar och aktiviteter. Motionens förslag kan bidra till att personer med funktionsnedsättningar kan leva som andra, med större möjligheter att utforma sin fritid på lika villkor som andra. Detta ligger i linje med nämndens mål och uppdrag samt Göteborgs Stads Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättningar 2021-2026. Mot denna bakgrund föreslår förvaltningen att nämnden tillstyrker motionen.

Camilla Blomqvist

Linda Wenthe

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Kvalitet och Utveckling